

2^ο Κριτήριο Αξιολόγησης - Απαντήσεις**Θεματική Ενότητα: Πόλεμος -ειρήνη****ΘΕΜΑ Α΄****1η δραστηριότητα**

Στο κείμενο αυτό ο Α. Καμύ εξετάζει τους λόγους που προκάλεσαν τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ δεν είχαν κλείσει οι πληγές από τον πρώτο. Κατόπιν αναφέρει την άποψη πως τα τελευταία χίλια χρόνια τα κράτη της Ευρώπης ασχολήθηκαν με τον πόλεμο γιατί θα προκαλούσε οικονομική ανάπτυξη. Η εκβιομηχάνιση επηρεάζει τον πολιτισμό, αλλά η ίδια δεν είναι πολιτισμός, ενώ ο πόλεμος είναι πατέρας όλων. Αποτέλεσε λοιπόν ο πόλεμος τον θρίαμβο της καταπίεσης και στίγμα για τον πολιτισμό. (76 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β΄ Θέμα προσέγγισης της γλώσσας του κειμένου**2η δραστηριότητα**

Είναι εδώ και χρόνια πολλά η μεγάλη μου απορία:

Διπλή τελεία (:)

Χρησιμοποιείται εδώ για να εισαγάγει κατάλογο στοιχείων.

Ερωτηματικά

Πώς έγινε αυτή η φρικιαστική περιπέτεια του σκοτεινού ναζισμού στην Ευρώπη;

Πώς ο μεγάλος πνευματικός πλούτος του Δυτικού πολιτισμού, τα διαφωτιστικά ρεύματα και η δημοκρατική παράδοση του κοινοβουλευτισμού και των ιστορικών κοινωνικών κινημάτων δεν απέτρεψαν αυτή την εφιαλτική εικόνα της επίγεια κόλασης;

Πώς οι πολύπαθοι λαοί της γηραιάς ηπείρου, που βρίσκονταν με νωπή την εφιαλτική εμπειρία του Πρώτου Πολέμου και σε τροχιά πολύπλευρης ανάπτυξης, δεν αντιστάθηκαν στη βαρβαρότητα της πολεμικής μηχανής και στην εξαθλίωση;

Χρησιμοποιούνται εδώ και εκφράζουν προβληματισμό, απορία, επιδιώκει ο συγγραφέας να κινήσει το ενδιαφέρον, να δώσει έμφαση, ζωντάνια αλλά παράλληλα εκφράζει την αγανάκτηση και την αποδοκιμασία του.

3η δραστηριότητα

1^η Εκδοχή

Μήπως ισχύει άραγε η επισήμανση του Τσόμσκι, ότι τα τελευταία χίλια χρόνια τα κράτη της Ευρώπης ασχολήθηκαν με τον πόλεμο γιατί θα προκαλούσε οικονομική ανάπτυξη. Μήπως συμβαίνει κάτι βαθύτερο που συνδέεται με την ίδια τη φύση του πολιτισμού μας; Η εκβιομηχάνιση επηρεάζει σαφέστατα τον πολιτισμό, μπορεί να τον καταστρέψει ή να τον ξαναφτιάξει, αλλά η ίδια δεν είναι πολιτισμός. Τέλος μήπως ο πόλεμος, που είναι πατέρας όλων, δημιούργησε και τον σύγχρονο κόσμο όπως παρουσιάζεται;

2^η εκδοχή

Μήπως τελικά ο Τσόμσκι έχει δίκιο όταν λέει πως, για την τελευταία χιλιετία, ο πόλεμος ήταν η βασική δραστηριότητα των ευρωπαϊκών κρατών, και εμείς, επειδή επικεντρωνόμαστε κυρίως στην οικονομική ανάπτυξη, δεν το συνειδητοποιούμε; Μήπως υπάρχει κάτι πιο βαθύ, που έχει να κάνει με την ίδια τη φύση του πολιτισμού μας; Δηλαδή, μήπως η τεχνολογική πρόοδος μπορεί να επηρεάσει και να αλλάξει διάφορες πτυχές ενός πολιτισμού, αλλά από μόνη της δεν αποτελεί πολιτισμό; Και επιπλέον, μήπως ο πόλεμος είναι αυτός που δημιούργησε τον σύγχρονο κόσμο;

ΘΕΜΑ Γ' Ερμηνεία και παραγωγή λόγου

Ομιλία

Προσχεδιασμένος προφορικός λόγος με στόχο την ενημέρωση των ακροατών για κάποιο ζήτημα.

Στον πρόλογο χαιρετίζουμε το κοινό και τους γνωστοποιούμε το θέμα της ομιλίας μας (Σας ευχαριστώ για την παρουσία σας. Το θέμα που θα αναλυθεί είναι....).

Στο κύριο μέρος παρουσιάζουμε τα επιχειρήματά μας όπως και στην έκθεσή μας. Γίνεται χρήση β' ενικού και β' πληθυντικού προσώπου για την διατήρηση του επικοινωνιακού τόνου. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και παραδείγματα.

Στον επίλογο έχουμε τυπικές ευχαριστίες (Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας, ελπίζω όσα ειπώθηκαν να αποτελέσουν ερέθισμα για σας).

Κατά την ανάπτυξη θα επικεντρωθείτε στα παρακάτω:

Οι τρόποι με τους οποίους θα επικρατήσει η παγκόσμια ειρήνη, συναδέλφωση και συνεργασία.

ΟΙ ΗΓΕΤΕΣ:

Καλλιέργεια συνεργασίας των λαών και ανάληψη πρωτοβουλιών σχετικών με την ειρήνη.

- ✓ Ειλικρινής διάλογος με διαλλακτικότητα.
- ✓ Περιορισμός ιμπεριαλιστικών (κατακτητικών) διαθέσεων και μείωση εξοπλισμών – αφοπλισμός.
- ✓ Φιλειρηνική εκπαίδευση με γνώση παράδειγμα, αντίκρουση ατομικισμού, διαπαιδαγώγηση με τα ιδανικά του Δικαίου και της Ειρήνης.

ΟΙ ΑΠΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ:

Να ασκήσουν πίεση προς τους ρυθμιστές της τύχης των λαών με άμεση δραστηριοποίηση όλων

- ✓ Να συμμετέχουν σε ειρηνιστικά κινήματα με διαφώτιση – διαπαιδαγώγηση
- ✓ Να πολεμήσουν τον φανατισμό και να πετύχουν την κατάκτηση εσωτερικής ειρήνης.

Ενδεικτική Απάντηση

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συμμαθητές

Σας ευχαριστώ θερμά για την παρουσία σας. Το θέμα της ομιλίας μας σήμερα είναι η παγκόσμια ειρήνη, η συναδέλφωση και η συνεργασία των λαών, ζητήματα που απασχολούν την ανθρωπότητα εδώ και αιώνες. Σε μια εποχή γεμάτη εντάσεις, είναι σημαντικό να αναζητήσουμε λύσεις για την επικράτηση της ειρήνης.

Πρώτα απ' όλα, οι ηγέτες των χωρών έχουν την ευθύνη να καλλιεργήσουν τη συνεργασία μεταξύ των λαών τους. Η ειλικρινής επικοινωνία και η διάθεση για διάλογο, με πνεύμα διαλλακτικότητας, είναι κρίσιμες για την επίλυση των διαφορών. Παράλληλα, ο περιορισμός των ιμπεριαλιστικών βλέψεων και η μείωση των εξοπλισμών θα οδηγήσουν σε έναν παγκόσμιο αφοπλισμό, μειώνοντας έτσι τις πιθανότητες πολέμου. Η φιλειρηνική εκπαίδευση, επίσης, παίζει καθοριστικό ρόλο, καθώς θα πρέπει να διαπαιδαγωγεί τους νέους με τα ιδανικά της δικαιοσύνης, της ισότητας και της ειρήνης, ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις και η ατομικιστική συμπεριφορά.

Ωστόσο, η ειρήνη δεν είναι μόνο ευθύνη των ηγετών. Εμείς, οι απλοί άνθρωποι, μπορούμε και πρέπει να ασκήσουμε πίεση στους ρυθμιστές της τύχης μας. Η συμμετοχή σε ειρηνιστικά κινήματα και η ενημέρωση του κόσμου για τη σημασία της

ειρήνης είναι απαραίτητα βήματα. Πρέπει να αγωνιστούμε ενάντια στον φανατισμό και να κατακτήσουμε την εσωτερική μας ειρήνη, διότι μόνο έτσι θα μπορέσουμε να συμβάλουμε στη δημιουργία ενός ειρηνικού πλανήτη.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και ελπίζω όσα ειπώθηκαν να αποτελέσουν ερέθισμα για προβληματισμό και δράση. Η ειρήνη ξεκινά από εμάς και μπορεί να γίνει πραγματικότητα, αν όλοι συμβάλλουμε σε αυτήν.

B. Λογοτεχνικό κείμενο

Ξέρει να σκέφτεται Μπέρτολτ Μπρεχτ

ΘΕΜΑ Α΄ Θέμα ανάγνωσης - κατανόησης του κειμένου

1^η Δραστηριότητα

Ο ποιητής τονίζει πως όσα όπλα μαζικής καταστροφής κι αν υπάρχουν, όσα μέσα αφανισμού του ανθρώπου κι αν επινοούνται, μόνο ο ίδιος μπορεί να τα θέσει σε λειτουργία ή να τα σταματήσει για να ωφελήσει ή να βλάψει. Ο άνθρωπος έχει τη σκέψη, τη λογική να καταστείλει κάθε μορφή βίας και να αγωνιστεί για τη χαρά, την πρόοδο και την ευτυχία. (61 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β΄

2^η Δραστηριότητα

Με τη χρήση του β΄ ενικού προσώπου επιτυγχάνεται η αμεσότητα και η ζωντάνια, η επικοινωνιακή διάθεση μεταξύ του ποιητή και του στρατηγού ως φορέα εξουσίας και η δραματικότητα.

3^η Δραστηριότητα

Ο ποιητής επαναλαμβάνοντας τις φράσεις: “ Στρατηγέ, Μόνο που έχει ένα ελάττωμα ” αποσκοπεί να δώσει έμφαση, επικοινωνιακό τόνο, να δηλώσει συναισθηματική φόρτιση και να καταδείξει τη λανθασμένη σκέψη του στρατηγού για τη δύναμη των όπλων.

ΘΕΜΑ Γ΄**1^η Εκδοχή:**

Κατά την άποψή μου αυτό που διακρίνει τον άνθρωπο από τα υπόλοιπα όντα του πλανήτη είναι η σκέψη. Πρόκειται για μια σύνθετη και ανώτερη ικανότητα από αυτή των ζώων. Τον βοηθά όχι μόνο να εκφράζει τα συναισθήματά του, αλλά να αντιλαμβάνεται και να κάνει φανερές σύνθετες αφηρημένες έννοιες και αξίες, όπως είναι το καλό και το κακό, το ωφέλιμο και το βλαβερό. Επομένως -αν βέβαια έχει τη σωστή παιδεία και εύστροφο νου - θα αντιληφθεί τις καταστροφικές συνέπειες του πολέμου, που είναι η πνευματική κατάπτωση, η καλλιέργεια φόβου, απανθρωπιάς, η ανθρώπινη δυστυχία, η απογοήτευση και η ανασφάλεια. Δεν μπορεί να παρασυρθεί από τους πολεμοκάπηλους της κάθε εποχής με κίνητρα την απληστία, την επιθυμία για απόκτηση δύναμης ή λόγω εθνικιστικών διεκδικήσεων. Επομένως η καθαρή σκέψη και ο γνήσιος ανθρωπισμός θα τον ενισχύσουν ώστε να μην καταστεί ένα καταστροφικό εκτελεστικό όργανο κάτω από τις εντολές πολεμαχαρών ηγετών. (145 λέξεις)

2^η Εκδοχή:

Στους στίχους αυτούς από το ποίημα του Μπέρτολτ Μπρεχτ, ο ποιητής θίγει την αντίφαση της ανθρώπινης φύσης, παρουσιάζοντας τον άνθρωπο ως ένα πλάσμα με μεγάλες ικανότητες, τόσο δημιουργικές όσο και καταστροφικές. Ο άνθρωπος μπορεί να επινοεί τεχνολογίες, να πετάει στους ουρανούς, αλλά και να σκοτώνει. Η ανθρώπινη τεχνολογική εξέλιξη και οι πολεμικές του ικανότητες τον καθιστούν «χρήσιμο» εργαλείο για στρατηγούς και εξουσίες. Όμως, υπάρχει ένα χαρακτηριστικό που παρουσιάζεται ως ελάττωμα: «Ξέρει να σκέφτεται». Αυτό σημαίνει ότι ο άνθρωπος έχει τη δυνατότητα να αμφισβητεί, να κρίνει και να αντιστέκεται στη χρήση του ως εργαλείο στα χέρια της εξουσίας. Η σκέψη του ανθρώπου τον κάνει ανεξάρτητο, και γι' αυτό μπορεί να γίνει επικίνδυνος για όσους επιδιώκουν να τον εκμεταλλευτούν χωρίς να λογοδοτήσουν.